

Waalsdorperlaan 4B

Adres	Waalsdorperlaan
Huisnummer	4B
Plaats	Wassenaar
Oorspronkelijk functie	Tennisclubhuis
Huidige functie	Tennisclubhuis

Inleiding

Het TENNISCLUBHUIS is in 1938, inclusief TERRAS en een tweetal BEELDEN, in opdracht van de Tennisclub Park Marlot door de Haagse architect J.J. (Co) Brandes ontworpen in Cottagestijl. Dakvorm met gerende overstek verraadt enige inspiratie uit het toenmalige Nederlands-Indië, zoals dat ook herkenbaar is bij diverse door Brandes ontworpen villa's in Den Haag en Wassenaar (o.a. entreepoort Schouwweg 69).

Tijdens de Tweede Wereldoorlog lag het clubhuis in "Sperrgebied" en heeft met name het dak schade opgelopen. Blijkens een plaquette is dit in 1947 hersteld. Bovendien is een plaquette ingemetseld ter herinnering aan enkele leden van de tennisclub die gevallen zijn tijdens de oorlog.

De pergola, die een architectonische eenheid vormt met het gebouw, is na 1945 niet opnieuw opgetrokken doch vervangen door een gemetselde bank met windscherm. Het uitkragende rookkanaal van de schoorsteen in de voorgevel is toen deels aan het zicht onttrokken door houten schotwerk. Het pand is aan de noordwestzijde van het rechthoekige terrein gelegen, dat zes tennisvelden beslaat en heeft een vrij lommerrijk karakter met naald- en loofbomen. Aan weerszijden van het clubgebouw bevindt zich een tennisbaan. Het terras aan de voorzijde is op het zuidoosten georiënteerd. Laatst kwart 20ste eeuw heeft een interne verbouwing plaatsgevonden. Hierbij is een zolderverdieping aangebracht ten behoeve van dames- en herenkledkamers. Daartoe is aan de achterzijde een halfcirkelvormige trap toegevoegd. Deze valt buiten de bescherming. De kapconstructie is intact

gelaten.

Het tennispark van de op 26 maart 1927 opgerichte tennisclub TC Marlot is gelegen op de Ammonsvlakke ten zuiden van de Waalsdorperlaan. Dat is in de periode toen de gemeente Den Haag tussen 1923 en 1934 de villawijk Marlot ontwikkelde. Deze wijk draagt, in het bijzonder door Parkflat Marlot (1928), ook de signatuur van Co Brandes. Kenmerkend daarbij is dat er binnen de doelgroep van deze villawijk behoefte was aan vrije tijdsbesteding en recreatie, waarbij men zich spiegelde aan het "gezonde" Engelse landleven. Dat uitte zich behalve in de aandacht voor het aspect wonen in de stad met een landelijke uitstraling op een voormalig landgoed, ook aan de behoefte om recreatieve voorzieningen, zoals een tennispark, te ontwikkelen.

Uit het bouw dossier blijkt dat de stalen ramen brons-bruin waren geverfd, de (onderkant) kroonlijst crèmegroen en de deuren groen. Een deel van deze afwerking is nog aanwezig.

Omschrijving

Het op iets verhoogd gemetselde terras gelegen vrijstaand symmetrisch opgezette clubgebouw, waarvan de plattegrond de vorm van een Latijns kruis heeft, bestaat uit één bouwlaag onder een riet zadeldak met steekkappen, die een iets lagere nokhoogte hebben. De overstekende dakschilden hebben een lichte zeeg met overstek. Op de nok liggen rode nokvorsten. Op het snijvlak van het kruis (viering) bevindt zich een gemetselde schoorsteen, die opnieuw is opgetrokken. Een tweede schoorsteen bevindt zich aan de voorzijde van het zadeldak en is uitgevoerd met decoratief, iets diepliggend metselwerk.

De gevels zijn opgetrokken in grauwe handvorm baksteen met kop-klezoren op de hoeken.

De symmetrisch ingedeelde kopgevels zijn puntgevels, waarbij de geveltoppen zijn voorzien van houten rabatdelen en staand regelwerk. Vrijwel alle hoeken van de kopgevels worden geschoord door kleine steunberen die zijn opgenomen in het metselwerk van de gevel.

De stalen enkele en samengestelde stalen ramen hebben de oorspronkelijke roedeverdeling behouden. De middenas van de symmetrisch opgezette voorgevel wordt benadrukt door het iets uitkragende rookkanaal, met aan weerszijden op de begane grond een achtruitsraam en op de verdieping een smal drieruitsraam. Hierboven bevindt zich een eenvoudige houten (hij)s balk. In het rookkanaal zijn twee plaquettes ingemetseld. In de eerste staat: "herbouwd na de jaren van onderdrukking 1940-1945/ in het jaar 1947". In de tweede: "in memoriam /gevallen als slachtoffer in het verzet/ J. Duetz/ Mr. Theo de Haas/Frans van Mourik" In de jaren '70 van de 20ste eeuw zijn er opnames voor de film "Soldaat van Oranje" gemaakt. Beide identiek opgezette langsgevels bestaan uit grote roedeverdeelde raampartijen, die onderbroken worden door een zware uitgemetselde kolom. Aan de noord-noordwestelijke kant bevindt zich de entree. Tegen de steunberen van de kopgevel is aan de zijkanten een ijzeren lantaarn opgehangen, met melkglazen kap die geschoord wordt door een gekrulde stang.

De kopgevels van beide vleugels hebben op de begane grond een samengesteld venster en op de verdieping in het midden een drieruits dubbel openslaand raam. De beide langsgevels aan de zuidoostzijde zijn blind en aan de west-noordwestzijde hebben een klein roedeverdeeld venster. Met uitzondering van de kleedkamers heeft het interieur zijn oorspronkelijke opzet en indeling behouden. Aan de zuidoostzijde bevindt zich de in schoon metselwerk opgetrokken schouw, voorzien van ijzeren geklonken haardelementen. De halfronde opening van het rookgat is met straalsgewijs metselwerk uitgevoerd. Bij de vensterkolommen rusten de spanten op houten consoles.

Aan de andere zijde bevindt zich in de middenas het houten rechthoekige buffet. Vensterbanken zijn met zwart geglazuurde plavuizen uitgevoerd. De vloerplavuizen bij de haard zijn uitgevoerd in een rood-zwart patroon. In verband met inlopend gravel is een deel van de vloer verdiept gelegd met daarop een losliggende mat.

Het TERRAS volgt met een geometrisch patroon het beloop van de plattegrond van het clubgebouw en heeft een gemetselde borstwering en trappen die met klinkerbestrating leiden naar de tennisvelden. Aan weerszijden hiervan bevinden zich in het verlaagde deel rechthoekige bloemperken. De centrale

trap met drie treden naar het terras aan de zuidoostzijde wordt geflankeerd door twee natuurstenen BEELDEN, die mogelijk afkomstig zijn uit het atelier van Brouwer in Leiderdorp. Zij stellen een kalkoen en een uil voor.

Waardering

Het clubgebouw uit het tweede kwart van de 20ste eeuw is van algemeen belang vanwege de cultuur- en architectuurhistorische waarde als typologisch goed voorbeeld van een voor de periode kenmerkend tennisclubhuis in Cottagestijl.

Het clubgebouw is van architectuurhistorisch belang als representatief voorbeeld van regionaal en landelijk bekende architect J.J.(CO) Brandes.

Het clubgebouw is van belang vanwege zijn ligging binnen zijn oorspronkelijke functionele context op het tennispark.

Het is gaaf wat betreft hoofdvorm en detaillering van zowel het in- als exterieur.

Sociaal-historisch is het van belang vanwege het ontstaan in de periode kort voor de tweede Wereld Oorlog, waarbij meer belangstelling kwam voor recreatie, sport en ontspanning. Tevens heeft het gebouw historische waarde vanwege de herinnering aan de periode 1940-1945.